

Maa-aineslupavalvonta, Swerock Oy, maisemointi kiinteistöllä Tehdaspalsta 734-706-2-72

Rakennus- ja ympäristölautakunta 08.03.2023
4645/10.03.00.05.01/2021

Valmistelija

ympäristönsuojelutarkastajat Pilvi Virolainen, pilvi.virolainen@salo.fi,
02 778 7806 ja Jaana Röytiö, jaana.roytio@salo.fi, 02 778 7801

Asia

Kiikalan kunnanhallitus on myöntänyt 5.5.2008 maa-aineslupan YN-Sora Oy:lle (nykyään Swerock Oy) kymmeneksi vuodeksi soran ja hiekan ottoon kiinteistöllä Tehdaspalsta 734-706-2-72. Lupa-alue sijaitsee yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeällä Saarenkylän pohjavesialueella (luokka 1E). Maa-aineslupa-alueelle on asetettu luvanmukainen 27 600 € suuruinen vakuus, joka on voimassa toistaiseksi. Maa-aineslupan voimassaolo on päättynyt 13.6.2018. Maa-aineslain 10 §:n ja asetuksen 926/2005 8 §:n mukaan luvan haltijan on toteutettava luvan edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet luvan voimassaolon aikana.

Valvontaviranomainen on kehottanut 23.8.2018 luvan haltijaa hakemaan lupa-alueelle uutta maa-aineslupaa tai maisemoimaan ottamisalue kokonaisuudessaan, mutta kehoitusta ei ole noudatettu. Vuosien 2019-2022 tarkastuksilla on todettu, ettei lupa-alueen maisemointia ole suoritettu lupamääräysten mukaisesti. Valvontaviranomainen on 24.10.2022 pyytänyt luvan haltijalta selvitystä sekä kuullut luvan haltijaa mahdollisesti hallinnolliseen paktoon johtavassa maa-ainesasiassa tekemättömän maisemoinnin osalta (maa-aineslaki 14 §, hallintolaki 34 §). Selvitystä on pyydetty 31.12.2022 mennessä.

Luvan haltijan valtuutettu on toimittanut selvityksen 29.12.2022. Sen mukaan kiinteistöstä Tehdaspalsta on tehty jälkihoitosuunnitelma, kun alueen tilanne on tullut Peab Industri Oy:n ympäristöasiantuntijoiden tietoon 24.10.2022 (Swerock Oy kuuluu nykyään Peab-konserniin). Jälkihoitosuunnitelman mukaan lupa-alueella on tehty jo maisemointitoimenpiteitä, mm. paahderinteiden lounaispuoliseen rinteeseen on istutettu syksyllä 2022 hietaneilikkaa, kangasraunikkia ja kangasajuruohoa. Suunnitelman mukaan ajoneuvolla kulku alueelle estetään esim. maakivin tai puomilla, tiet möyhennetään tarvittaessa haralla tai vastaavalla, rinteitä ei luiskata enempää, eikä rinteisiin istuteta puustoa. Jälkihoitotoimenpiteitä seurataan seuraavan kolmen vuoden ajan.

Lupa-alueella tehtiin katselmus 13.2.2023, jolloin keskusteltiin tarvittavista maisemointitoimenpiteistä sekä niiden aikataulusta.

Valmistelijan ehdotus

Rakennus- ja ympäristölautakunta määrää Swerock Oy:n toteuttamaan maisemoinnin 5.5.2008 myönnetyn maa-aineslupan mukaisella lupa-alueella kokonaisuudessaan 30.11.2023 mennessä (päävelvoite). Maisemoitavat alueet on esitetty päätöksen liitteenä olevassa suuntaantavassa kuvassa. Rakennus- ja ympäristölautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamiseen tehosteeksi teettämisen, eli tekemättä jätetty työ tehdään laiminlyöjän kustannuksella, mikäli päävelvoitetta ei noudateta.

Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Maisemoinnissa tulee noudattaa esitettyä jälkihoitosuunnitelmaa seuraavin muutoksin ja täsmennyksin:

1. Toiminnasta syntyneet jätteet, kuten lippusiima, varoituskyltit yms., on kerättävä ja toimitettava asianmukaiseen jätteen vastaanottopisteeseen, jolla on lupa vastaanottaa kyseistä jätettä.
2. Kulku lupa-alueelle on estettävä katkaisemalla tieyhteydet, jotka on esitetty viitteellisessä kuvassa punaisella. Tiivistyneet alueet, kuten toiminnassa käytetyt liikennöinti- ja varastoalueet, tulee möyhentää ja pehmentää.
3. Lupa-alueella olevat varastokasat, jotka on esitetty viitteellisessä kuvassa keltaisella, tulee muotoilla maisemaan sopivaksi. Rinteen suuntaisesti kulkevan tien reunavalli tulee pudottaa alas ja luiskata maisemaan sopivaksi. Lupa-alueelle ei saa tuoda muotoiluja varten maa-aineksia lupa-alueen ulkopuolelta. Saint-Gobain Finland Oy:n työmaalta tuotu maa-aines tulee poistaa lupa-alueelta tai sijoittaa alueella luiskaan sen sisältämän savisen maa-aineksen vuoksi.
4. Lupa-alueella sijaitseva pintamaavalli, joka on esitetty viitteellisessä kuvassa vihreällä, tulee poistaa ja käyttää alueen maisemointiin. Jälkihoitossa tulee käyttää vain lupa-alueelta kuorittuja pintamaita. Pintamaat tulee levittää alueelle vähintään 10 cm:n kerrokseksi lukuun ottamatta paahderinnettä sekä sen edessä ja sen yläpuolella sijaitsevia tasanteita (kiinteistöllä Hiekka-alue 734-706-4-3). Pintamaa tulee sekoittaa hiekkaiseen pintaosaan.
5. Viitteellisessä kuvassa sinisellä rajattu alue sekä möyhennetyt liikennöntialueet tulee metsittää siten, että riittävä taimitiheys (mänty 2500 kpl/ha ja koivu, haapa ja pihlaja 500 kpl/ha) on havaittavissa lopputarkastuksessa. Lupa-alueelle tulee kylvää aluskasvillisuudeksi harjualueelle luonteenomaisia heinäkasveja. Paahderinne tulee istuttaa ja kylvää koko matkalta käyttäen alueelle luontaisia paahderinnekasveja.
6. Kun maisemointi on valmis, luvan haltijan tulee pyytää lupa-alueen lopputarkastusta viimeistään päävelvoitteen määräaikaan mennessä.

Perustelut

Maa-aineslain 10 §:n ja asetuksen 926/2005 8 §:n mukaan luvan haltijan on toteutettava luvan edellyttämät jälkihoitotoimenpiteet luvan voimassaolon aikana. Luvan haltija ei ole kehotuksista huolimatta toteuttanut lupa-alueen maisemointia. Maa-aineslain 14 §:n mukaan, jos velvollisuuksien täyttäminen laiminlyödään, valvontaviranomaisen on velvoitettava asianomainen täyttämään velvollisuutensa sakon uhalla tai sillä uhalla, että tekemättä jätetty suoritetaan laiminlyöjän kustannuksella. Maa-ainesluvan vakuus on määrätty, jotta voidaan varmistua siitä, että luvanmukaiset määräykset toteutuvat, jonka vuoksi vakuutta voidaan tarvittaessa käyttää maisemoinnin teettämiseen.

Jälkihoidon tavoitteena on mm. vähentää ottamistoiminnan haitallisia vaikutuksia ympäristöön ja pohjaveteen sekä sopeuttaa ottamisalue ympäröivään luontoon ja maisemaan. Maa-ainesluvan mukaiset maisemointitoimenpiteet olisi pitänyt tehdä jo vuonna 2018. Ennalta arvioiden tämän päätöksen mukaiset toimenpiteet pystytään suorittamaan nopealla aikataululla mm. maisemoitavan lupa-alueen koosta johtuen. Lupa-alue sijoittuu Saarenkylän tärkeälle pohjavesialueelle, jossa on jo havaittu muutoksia pohjaveden laadussa. Pohjaveden suojelemiseksi maisemointitoimenpiteet on edellytetty tekemään viipymättä. Lisäksi maisemoinnille on annettu määräaika valvonnan mahdollistamiseksi.

Valmistelussa on otettu huomioon päättynyt maa-aineslupa sekä esitetty jälkihoitosuunnitelma. Jälkihoitosuunnitelman mukainen maisemointi ei sellaisenaan ole riittävä lupa-alueelle, minkä takia päätöksessä on annettu määräykset tehtävistä jälkihoitotoimenpiteistä. Selvyyden vuoksi päätöstä on täydennetty suuntaa-antavalla kuvalla, johon maisemoitavat ja muotoiltavat alueet on merkitty.

Määräys 1: Määräys on annettu ympäristön epäsiisteyden ja roskaantumisen ehkäisemiseksi. Määräyksellä varmistetaan, että toiminnassa syntyneet jätteet hoidetaan asianmukaisesti pois.

Määräys 2: Asiattoman liikkumisen estäminen ehkäisee mahdollista ilkivaltaa, josta voi aiheutua esimerkiksi roskaantumista ja vaaraa pohjavedelle. Tiivistyneiden alueiden möyhentäminen ja pehmentäminen parantaa pohjaveden muodostumisolosuhteita ja kasvillisuuden kasvuolosuhteita.

Määräys 3: Muotoilulla sopeutetaan lupa-alue ympäröivään luontoon ja maisemaan. Lupa-alueella ei ole tarvetta tehdä täyttöjä tai huomattavia luiskauksia, joten ulkopuolisten maa-ainesten tuonnille ei ole tarvetta. Hienoainesta sisältävät maa-aineet voivat vaikuttaa pohjaveden muodostumiseen, minkä takia niitä ei saa levittää pintakerrokseen, vaan savea sisältävät maa-aineet tulee poistaa lupa-alueelta tai hyödyntää luiskien muotoiluissa.

Määräys 4: Pintamateriaalina tulee käyttää ottamisalueen alkuperäistä pintakerrosta, jotta pohjaveden laatu palautuu mahdollisimman luonnontilaiseksi ja maassa säilyneestä siemenpankista palautuu alkuperäisiä kasvilajeja. Oikein rakennettu pintakerros muodostaa biologisesti aktiivisen kasvualustan, nopeuttaa humuksen muodostumista ja suojaa siten pohjavettä.

Määräys 5: Määräys on annettu, jotta pohjavettä suojaava maannoskerros muodostuisi mahdollisimman nopeasti. Määräys metsittämisestä ja aluskasvillisuuden kylvämisestä on annettu pääosin aiemman maa-aineslupan mukaisesti. Aluetta, johon puusto tulee istuttaa, on kuitenkin rajattu, jotta puusto ei varjosta paahderinnettä. Paahderinteiden avulla parannetaan harvinaisten ja uhanalaisten eliölajistojen elinmahdollisuuksia.

Määräys 6: Määräys lopputarkastuksesta on annettu, jotta voidaan todeta määräykset toteutuneiksi ja lupaa koskeva vakuus voidaan palauttaa lupaviranomaisen päätöksellä.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-aineslaki (555/1981) 12, 14, 20 §
VNa maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 7, 8 §
Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 16, 17 §
Hallintolaki (434/2003) 34, 43-45, 47, 60 §
Ulkosakkolaki (1113/1990) 4, 5, 14, 18, 19, 24 §

Muut seuraamukset

Tästä päätöksestä ilmoitetaan uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kirjaamisviranomaiselle merkinnän tekemiseksi asianomaiseen rekisteriin.

Muutoksenhakuviranomainen

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Turun hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Esittelijä	Rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja
Päätösehdotus	<p>Rakennus- ja ympäristölautakunta määrää Swerock Oy:n toteuttamaan maisemoinnin 5.5.2008 myönnetyn maa-ainesluvan mukaisella lupa-alueella kokonaisuudessaan 30.11.2023 mennessä (päävelvoite). Maisemoitavat alueet on esitetty päätöksen liitteenä olevassa suuntaantavassa kuvassa. Rakennus- ja ympäristölautakunta asettaa päävelvoitteen noudattamiseen tehosteeksi teettämisuhan, eli tekemättä jätetty työ tehdään laiminlyöjän kustannuksella, mikäli päävelvoitetta ei noudateta.</p> <p>Maisemoinnissa tulee noudattaa valmistelun mukaisia määräyksiä 1-6 ja muilta osin tulee noudattaa jälkihoitosuunnitelmaa 28.12.2022.</p> <p>Tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.</p> <p>Tästä päätöksestä ilmoitetaan uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kirjaamisviranomaiselle merkinnän tekemiseksi asianomaiseen rekisteriin.</p> <p>Päätöksen perustelut, muutoksenhaku ja keskeiset sovelletut oikeusohjeet ilmenevät valmistelusta.</p>
Päätös	Rakennus- ja ympäristölautakunta hyväksyi päätösehdotuksen.
Tiedoksianto	Saantitodistuksella luvan haltijan valtuutetulle, [REDACTED], Peab Industri Oy

Ote päätöksestä

Luvan haltija

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue

Maanmittauslaitos, kirjaamisasiat